

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства розвитку
економіки, торгівлі та сільського
господарства України

28.09.2020 р № 1894

ПРИМІРНА МЕТОДИКА визначення вартості життєвого циклу

I. Загальні положення

1. Ця Примірна методика може застосовуватися для визначення замовником вартості життєвого циклу відповідно до Закону України “Про публічні закупівлі” (далі – Закон).

2. У цій Примірній методиці терміни вживаються в такому значенні:

альтернативні предмети закупівлі – предмети закупівлі, що є ідентичними за кодом національного класифікатора України ДК 021:2015 “Єдиний закупівельний словник”, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 23 грудня 2015 року № 1749, виконують одні й ті самі функції, але можуть мати різні технічні, функціональні, якісні, експлуатаційні та фізичні характеристики тощо;

аналіз ринку – дослідження ринку, спрямоване на отримання інформації щодо можливих варіантів товарів, їх характеристик та вимог щодо використання з урахуванням інновацій;

базові параметри розрахунку вартості життєвого циклу – параметри, значення яких установлюються замовником у методиці оцінки тендерних пропозицій та які є незмінними протягом оцінки тендерних пропозицій. До базових параметрів належать такі параметри, як одиниця виміру життєвого циклу, ставка дисконтування, характеристики режиму використання предмета закупівлі та/або місце встановлення предмета закупівлі, тощо;

витрати, пов'язані з користуванням, – витрати, пов'язані з експлуатаційними характеристиками предмета закупівлі і які не залежать від замовника та учасника процедури закупівлі (вартість споживання електроенергії тощо);

витрати, пов'язані із завершенням користування, – витрати, що включають вартість утилізації предмета закупівлі, вартість демонтажу тощо;

витрати, пов'язані із захистом навколишнього природного середовища (вартість екологічних витрат), – витрати, до яких включається плата за викиди окремих забруднювальних речовин в атмосферне повітря, воду, ґрунти тощо;

витрати, пов'язані з обслуговуванням, – витрати, вартість яких залежить від учасника процедури закупівлі, наприклад вартість гарантійного обслуговування, вартість заміни складових предмета закупівлі тощо;

витрати, пов'язані з придбанням, – витрати, які впливають на ціну предмета закупівлі та включають його вартість, вартість доставки, установлення тощо;

категорії витрат – види витрат, що може нести замовник протягом життєвого циклу предмета закупівлі, які дозволяють розрахувати орієнтовну вартість предмета закупівлі протягом строку його експлуатації та можуть використовуватися замовником під час визначення методики оцінки вартості життєвого циклу;

одиниця виміру життєвого циклу – певний період використання (експлуатації) предмета закупівлі або показник експлуатаційного ресурсу предмета закупівлі (кількісний показник результату експлуатації предмета закупівлі). Одиниця виміру життєвого циклу визначається замовником у методиці для розрахунку вартості життєвого циклу предмета закупівлі.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законі.

3. Застосовувати вартість життєвого циклу з метою оцінки тендерних пропозицій доцільно в разі, коли:

витрати, пов'язані з обслуговуванням предмета закупівлі, становлять значну частину вартості життєвого циклу предмета закупівлі;

використання предмета закупівлі передбачає значні витрати на його утримання та утилізацію;

використання альтернативних предметів закупівлі значно впливає на термін експлуатації;

використання альтернативних предметів закупівлі має вплив на екологію та довкілля.

4. Замовник може самостійно визначати, у яких випадках та для яких товарів застосовується вартість життєвого циклу як критерій оцінки для визначення найбільш економічно вигідної тендерної пропозиції.

Замовник може застосовувати вартість життєвого циклу як критерій оцінки в разі здійснення закупівлі, зокрема, таких товарів:

офісне устаткування та приладдя різне (30190000-7);

медичне обладнання та вироби медичного призначення різні (33190000-8);

телевізійне й аудіовізуальне обладнання (32320000-2);

комп'ютерне обладнання та приладдя (30200000-1);

електронне обладнання (31710000-6);

великовантажні мототранспортні засоби (34140000-0);

шкільні меблі (39160000-1);

фурнітура різна (39290000-1);

конструкції та їх частини (44210000-5);

готові текстильні вироби (39520000-3);

механічні запасні частини, крім двигунів і частин двигунів (34320000-6).

II. Використання вартості життєвого циклу під час здійснення закупівлі

1. Вартість життєвого циклу предмета закупівлі може застосовуватися замовником під час здійснення публічних закупівель на стадії аналізу ринку або як критерій оцінки для визначення найбільш економічно вигідної тендерної пропозиції.

2. У разі застосування вартості життєвого циклу на стадії аналізу ринку замовники можуть ознайомитися із загальнодоступною інформацією щодо цін, асортименту, технічних характеристик товарів, для розуміння пропозицій ринку та вимог до використання товару, що встановлюються виробниками.

Аналіз ринку може бути здійснений шляхом пошуку інформації про предмет закупівлі за допомогою мережі Інтернет, проведення консультацій з іншими замовниками та закупівельними організаціями, які вже проводили закупівлю подібних товарів, шляхом відвідування заходів, що організовуються промисловими виробниками, та/або шляхом проведення ринкових консультацій з постачальниками тощо.

За результатами аналізу ринку замовник має можливість обрати між різними технологіями, що пропонуються на ринку, та визначити технічні характеристики і вимоги до предмета закупівлі в тендерній документації. Наприклад, для забезпечення освітлення приміщення замовник може обрати лампи розжарювання або альтернативний предмет закупівлі – світлодіодні лампи (LED - лампи).

3. У разі застосування вартості життєвого циклу як критерію оцінки для визначення найбільш економічно вигідної тендерної пропозиції замовник у тендерній документації визначає перелік інформації та даних, які надаються учасниками процедури закупівлі, а також категорії витрат, їх параметри розрахунку та базові параметри розрахунку, які будуть включатися до розрахунку вартості життєвого циклу з метою оцінки тендерних пропозицій.

Вимоги щодо надання учасниками інформації та даних для розрахунку вартості життєвого циклу мають ґрунтуватися на об'єктивних критеріях, бути доступними для всіх заінтересованих сторін та не містити дискримінаційних вимог.

Вибір замовником одиниці виміру життєвого циклу предмета закупівлі ґрунтується на доцільності (реальності) та об'єктивності її застосування.

Очікувана вартість предмета закупівлі може включати всі витрати, які понесе замовник, протягом визначеного ним періоду оцінки для розрахунку вартості життєвого циклу.

4. Для розрахунку вартості життєвого циклу товару замовник може використовувати такі категорії витрат:

витрати, пов'язані з придбанням;

витрати, пов'язані з користуванням (наприклад, споживання електроенергії та інших ресурсів);

витрати, пов'язані з обслуговуванням;

витрати, пов'язані із завершенням користування (наприклад, утилізація, переробка тощо);

витрати, пов'язані із захистом навколишнього природного середовища (вартість екологічних витрат).

Замовник може в проекті договору про закупівлю, який є складовою тендерної документації, визначити категорії витрат, застосування яких є необхідним для визначення вартості життєвого циклу предмета закупівлі та які будуть предметом договору про закупівлю.

5. Для розрахунку витрат, пов'язаних з придбанням, замовник у технічних специфікаціях до предмета закупівлі визначає характеристики та опис предмета закупівлі, що впливають на ціну.

До параметрів розрахунку витрат, пов'язаних з придбанням, належать вартість предмета закупівлі, вартість доставки, установлення та монтажу, а також інші одноразові витрати, які може нести замовник або учасник процедури закупівлі.

Вартість витрат, пов'язаних з придбанням, може розраховуватися за такою формулою:

$$B_1 = C_{пз} + C_d + C_m + \dots C_{дв},$$

де B_1 – вартість витрат, пов'язаних з придбанням;

$C_{пз}$ – вартість предмета закупівлі;

C_d – вартість доставки;

C_m – вартість установалення;

C_{dv} – вартість інших додаткових витрат.

6. Для розрахунку витрат, пов'язаних з користуванням, замовник визначає в тендерній документації одиницю виміру життєвого циклу та зазначає вартість споживання електроенергії та інших ресурсів (наприклад, поточні ціни на бензин або дані від Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, щодо вартості електроенергії тощо).

Учасником процедури закупівлі у тендерній пропозиції надається інформація щодо характеристик предмета закупівлі в частині споживання ресурсу під час користування предметом закупівлі протягом визначеного замовником періоду оцінки життєвого циклу (наприклад, скільки літрів пального споживає автомобіль на 100 км).

Вартість витрат, пов'язаних з користуванням, може розраховуватися за такою формулою:

$$B_2 = B_{p/по} * П_0 * C_p,$$

де B_2 – вартість витрат, пов'язаних з користуванням;

$B_{p/по}$ – показник витрат споживання електроенергії та/або інших ресурсів;

$П_0$ – одиниця виміру життєвого циклу;

C_p – ціна електроенергії та/або інших ресурсів за одиницю.

7. Для розрахунку витрат, пов'язаних з обслуговуванням, замовник у тендерній документації в переліку інформації, що надає учасник процедури закупівлі, може запитати інформацію щодо вартості обслуговування, ремонту та/або заміни складових предмета закупівлі за одиницю виміру життєвого циклу, а також документи від виробника про характеристики предмета закупівлі.

Під час розрахунку вартості витрат, пов'язаних з обслуговуванням предмета закупівлі, застосовуються показники вартості обслуговування за одиницю виміру життєвого циклу або вартості заміни складових предмета закупівлі за одиницю виміру життєвого циклу, надані учасниками процедури закупівлі в тендерній пропозиції.

8. Для розрахунку витрат, пов'язаних із завершенням користування, замовник у тендерній документації в переліку інформації, що надає учасник процедури закупівлі, може запитати інформацію щодо вартості демонтажу, утилізації, переробки та інших витрат.

9. Замовник додатково для розрахунку вартості життєвого циклу може використовувати параметри витрат, пов'язаних із захистом навколишнього природного середовища (вартість екологічних витрат).

Для розрахунку вартості витрат, пов'язаних із захистом навколишнього природного середовища (вартість екологічних витрат), у формулі зазначаються сума податків та зборів, які нараховуються за викиди в атмосферне повітря окремих забруднювальних речовин, коефіцієнт викидів CO₂ під час користування предметом закупівлі тощо.

У разі включення витрат, пов'язаних із захистом навколишнього природного середовища (вартість екологічних витрат), до формули розрахунку вартості життєвого циклу параметри таких витрат мають бути об'єктивними, доступними для виконання всіма заінтересованими сторонами та не надавати переваги окремим суб'єктам господарювання.

Витрати, пов'язані із захистом навколишнього природного середовища (вартість екологічних витрат), використовуються, зокрема, під час здійснення закупівлі офісної та комп'ютерної техніки, хімічної продукції, транспортних засобів тощо. Наприклад, транспортні засоби спричиняють серйозні ризики для навколишнього природного середовища, включаючи забруднення повітря, зокрема автомобілі, що працюють на різному виді палива та/або мають різні види двигунів, будуть по різному впливати на стан довкілля та повітря.

Визначення ступеня впливу предмета закупівлі на стан довкілля та здоров'я людини протягом його життєвого циклу є важливим фактором для здійснення вибору такого предмета закупівлі, що є більш екологічним (має менший вплив на стан довкілля та здоров'я людини).

10. Вартість життєвого циклу може визначатися з урахуванням усіх параметрів категорій витрат, що обираються замовником для конкретного предмета закупівлі, в електронній системі закупівель за такою формулою:

$$\Pi_{\text{вжц}} = B_1 + B_2 + B_3 + B_4 + B_5,$$

де $\Pi_{\text{вжц}}$ – вартості життєвого циклу;

B_1 – вартість витрат, пов'язаних з придбанням;

B_2 – вартість витрат, пов'язаних з користуванням, за період оцінки, установлений замовником;

B_3 – вартість витрат, пов'язаних з обслуговуванням, за період оцінки, установлений замовником;

B_4 – вартість витрат, пов'язаних із завершенням користування;

B_5 – вартість витрат, пов'язаних із захистом навколишнього природного середовища (вартість екологічних витрат), що може додатково використовуватися замовником.

Замовник може обрати одну або декілька категорій витрат для розрахунку вартості життєвого циклу.

**Директор департаменту
сфери публічних закупівель**

Лілія ЛАХТІОНОВА